

fysického vztahu k radiotelefonnímu zařízení, nebo k jeho součástkám, kterýžto stav se ovšem abstraktně může rovnati pojmu je »míti u sebe«, kde však přece nebude lze za všech okolností říci, že již naplňuje skutkové znaky zákonem zapovězeného přechovávání, pokud objektivně tu není nebezpečí obcházení zákona a obzvlášť subjektivně schází vědomí, že pachatel jest osobou přechovávající. S tohoto hlediska měl být zkoumán i souzený případ, a bylo povinností soudu, by se zabýval obzvlášť obsahem spisu Tk 65/27, který byl při hlavním přelíčení zjištěn, a podle něhož si majitel koncese František N. nechal své radiotelefonní zařízení obžalovaným jakožto svým švakrem u něho bydlícím přivést z V. do svého bydliště v R. zpět, ježto tak učiniti nemohl sám. Právem vytýká zmateční stížnost rozsudku zmatečnost s hlediska § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř., pokud tuto skutečnost pominul, neboť nelze vyloučiti, že by došlo k výroku sprostujícímu, kdyby soud o ní byl uvažoval s právních hledisek shora vytčených. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 novely k trestnímu řádu uznati, jak se stalo.

Čís. 3151.

Domněnka, že »obvinění je křivé a že obžalovaný o tom ví« platí jen pro obor § 487 tr. zák. (§ 490 tr. zák.), který ukládá břímě důkazu pravdivosti (bezelstnosti) obvinění obžalovanému; naproti tomu při zločinu podle § 209 tr. zák. řídí se otázka důkazního břemene povšechnými pravidly trestního řádu; ony okolnosti má tu soud vyšetřovati a zjišťovati z moci úřední (§ 3 tr. ř.).

Pohrůžka k třetí osobě v nepřítomnosti toho, komu platí, jest jen nebezpečnou pohrůžkou ve smyslu § 99 tr. zák., pronesl-li ji pachatel v úmyslu, by ji posluchač nepřítomnému adresátovi vyřídil a tím ho ve strach a nepokoj uvedl, nebo je-li si pachatel aspoň vědom toho, že se ohrožený o vyhrůžce za všech okolností dozví.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1928, Zm II.24/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 5. prosince 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti ve smyslu § 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek — mimo onu část, podle níž byl obžalovaný skutečně sprostěn z obžaloby pro zločin utržení na cti ve smyslu § 209 tr. zák., spáchaný křivým viněním ze zločinu podle § 85 a) tr. zák., — jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upřítí úspěch, pokud, dovolaávajíc se důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., vytýká rozsudku mylný výklad zákona co do břemene důkazního při zločinu utržení na cti

podle § 209 tr. zák. Podstatný rozdíl mezi tímto zločinem a přestupkem proti bezpečnosti cti podle § 487 tr. zák. spočívá v tom, že se při onom zločinu řídí otázka důkazního břemene povšechnými pravidly trestního řádu, podle nichž nalézacímu soudu náleží, by věnoval stejnou péči a pozornost okolnostem k usvědčení obžalovaného i k jeho obraně příhodným a, podle nichž není zákonné povinnosti strany, by opatřila průvodní prostředky pro skutečnosti jí tvrzené, což znamená pro případ, o nějž tu jde, by soud z úřední moci vyšetřil a zjistil způsobem v § 3 tr. ř. předepsaným veškeré složky skutkové podstaty § 209 tr. zák., tudíž obzvláště složku, že pronesené obvinění je křivé, a že si byl obžalovaný jeho křivosti vědom; naproti tomu je pro obor přestupku podle § 487 tr. zák. z tohoto pravidla stanovena základní odchylka, v tom, že zákon předpokládá, že »obvinění je křivé, a že obžalovaný o tom ví« a že ukládá obžalovanému, by nebyl potrestán, břímě důkazu pravdivosti proneseného obvinění nebo za jistých okolností důkazů bezelstnosti. Opačný názor napadeného rozsudku, že tato doměnka platí netoliko pro přestupek § 487 tr. zák., nýbrž stejně, ba, jak rozsudek uvádí, ještě více pro zločin § 209 tr. zák. je mylný; rozsudek tu rozšiřuje nepřipustným způsobem výjimečný, pouze pro přestupky proti bezpečnosti cti platný předpis § 490 tr. zák. i na zločin utržení na cti; následkem toho je i pochybený celý další postup rozsudku, pokud, vycházejí z onoho mylného právního názoru, usuzoval na objektivní i subjektivní zavinění stěžovatelovo z jeho popírání, které — podle rozsudku — nasvědčuje tomu, že stěžovatel »nemůže« dokázat objektivní pravdivost svého tvrzení, nebo subjektivní přesvědčení o tom. Rozsudek se ovšem zabývá též obsahem spisu Tv 276/26 — týkajícího se trestního řízení zahájeného proti Oldřichu K-ovi následkem obvinění, o nějž tu jde — a zjistil, že ani v tomto řízení, ani v nynějším trestním řízení vedeném proti obžalovanému pro zločin utržení na cti nevyšla najevo ani jediná okolnost, která by nasvědčovala tomu, že Oldřich K. skutečně střílel zajíce a, že vyhrožoval M-ovi. Leč tato zjištění týkají se toliko objektivní stránky zločinu utržení na cti, kdežto úvahy o subjektivním zavinění obžalovaného se opírají výhradně o shora uvedený mylný právní názor nalézacího soudu. Kromě toho nelze ani říci, že by tento v rozsudku projevený mylný názor byl bez veškerého významu pro posouzení stránky objektivní, vždyť nelze vyloučiti, že by soud, kdyby nestál na mylném stanovisku, že obžalovaný musí prokázat i v objektivním směru pravdivost svého udání, byl snad dospěl k přesvědčení, že onen negativní výsledek trestního řízení Tv 276/26 a nynějšího řízení ovšem nestačí k důkazu pravdivosti, že však nestačí ani k důkazu nepravdivosti onoho obvinění, což přece je nezbytným předpokladem odsuzujícího výroku pro zločin podle § 209 tr. zák. Nelze tu posléze pominouti, že rozsudek je právně vadným — nehledíc k tomu, co shora dovozeno — i ve směru jiném, pokud totiž spatřuje obvinění ze zločinu nebezpečného vyhrožování (§ 99 tr. zák.) v tom, že obžalovaný Josefa M-a varoval, by »si dal pozor před Oldřichem K-ou, že na něho nadává, protože mu pytláčí, a že mu K. řekl, že, uvidí-li M-a v poli nebo v lese, ho zastřelí a zaveče do houští«; tu rozsudek přehlíží, že pohrůžka, pronesená k třetí osobě v nepřítomnosti

toho, komu platí, naplňuje pouze tehdy pojem nebezpečné pohrůžky ve smyslu § 99 tr. zák., pronesl-li ji pachatel v úmyslu, by ji posluchač nepřítomnému adresátovi vyřídil a tím ho ve strach a nepokoj uvedl, nebo, je-li si pachatel aspoň vědom toho, že se ohrožený o výhrůžce za všech okolností dozví. Aby tu bylo lze spatřovati ve sdělení stěžovatele objektivní skutkovou podstatu zločinu utržení na cti, pozůstávající v křivém vinění ze zločinu nebezpečného vyhrožování, nestačí tudíž zjištění soudu, že obžalovaný sdělil M-ovi, »že Oldřich K. pronesl k němu jakousi pohrůžku na M-a se vztahující« — vždyť takový projev sám o sobě může býti i zcela důvěrným sdělením — nýbrž bylo by tu třeba i dalšího zjištění, že sdělil obžalovaný, že se onen — scil. vymyšlený — projev K-ův stal v takové formě neb za takových okolností, jež jsou rozhodny pro jeho kvalifikaci jako nebezpečné vyhrůžky podle zásad shora vytýčených. Byť i nebylo lze přisvědčiti k dalšímu stížností projevenému názoru, že osvobozující výrok divisního soudu v Olomouci, týkající se křivého svědectví, obžalovaným v téže věci vydaného, jest na závalu odsuzujícímu výroku v trestní věci, o niž tu jde, poněvadž oba tyto soudy rozhodují zcela nezávisle každý zvlášť podle svého volného přesvědčení, bylo přece již z důvodů shora uvedených zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, napadený rozsudek, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem ve smyslu § 209 tr. zák., zrušiti jako zmatečný a za podmínek § 5 novely k trestnímu řádu věc vrátiti soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení, tudíž mimo onu část rozsudku, podle níž byl skutečně sprostěn obžalovaný pro utržení na cti, spáchané křivým viněním ze zločinu podle § 85 a) tr. zák., znovu projednal a rozhodl.

Čís. 3152.

Pod pojem »nedbalosti« (§ 431 tr. zák.) spadají nejen případy, kde si byl pachatel vědom neopatrnosti svého počínání, pokládal však za to, že z těch neb oněch příčin nedojde k ohrožení tělesné neporušenosti jiných, jemuž nechtěl, nýbrž i případy, ve kterých si pachatel neopatrnost svého počínání ani neuvědomil, neuváživ možnou kausalitu svého jednání (opomenutí) pro škodný výsledek buď vůbec, nebo ne dosti pečlivě.

Zavinění střelce na honě, střílel-li do zadu za střeleckou linii a poranil náhončího zvěř tam sbírajícího.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1928, Zm I 4/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Chotěboři ze dne 12. května 1927, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přestupek podle § 431 tr. zák. jakož i rozhodnutím krajského soudu jako soudu odvolacího v Kutné Hoře ze dne 15. července 1927, pokud jím byl tento rozsudek potvrzen, byl porušen zákon v ustanovení § 431 tr. zák.